ГОВАР
ГЕНАДЗЬ

Вершы і малюнкі

ЖЛОБІН
1998

Кіно нас сапсавала. Аб'ект нашай увагі не існуе па-за руху. Бег ва ўсім. Мо ў тым адна з прычын бездухоўнасці, што ў спыненых імгненнях мы перасталі бачыць прыгожае, а тым больш спасцігаць у іх глыбіню сутнасці быцця?..

У вашых руках твор, у якім сінтэз вершаў і графікі ўяўляе сабой унікальную форму – накшталт павелічальнага шкла. Праз яго разглядаецца шматаблічны сусвет і чалавек у ім. Пры гэтым кожнае чатырохрадкоўе – як згустак думак і пачуццяў паэта – нагадвае ўсходнія рубаі. А графічныя кампазіцы сваімі вобразамі падобны на сімвалы, пакінутыя продкамі на мураваных скрыжалях.

Сувязь часоў адлюстроўваецца тут не столькі ў падабенстве формы, колькі ў філасафічнасці зместу. Аўтара турбуюць спрадвечныя пытанні зместу жыцця. І ён вырашае іх як творца рэнесанснага складу, як мастак з беларускай душой.

Ужо сама яскравая, сакавітая беларуская мова, якой валодае аўтар, нараджае ў чытача пачуццё нацыянальнай гордасці.

Чалавек у храме Прыроды паўстае не здрабнелы і збянтэжаны, а велічны ў пошуках свайго прызначэння. Бо і Прырода ўяўляецца беларусу то магутнай і неабсяжнай, то ўтульнай і ласкавай – быццам Маці, якая спачувае свайму сыну.

Паэзія і графіка тут у гарманічным адзінстве. Узаемна дапаўняючы і развіваючы адна адну, яны ствараюць змест аб'ёмным, галаграфічным. Ключом для адкрыцця шматпластовага сэнсу служаць вершы-разважанні.

" Асэнсаванне часу", – так назваў аўтар серыю афортаў, толькі незначная частка якіх увайшла ў мастацкае афармленне гэтага выдання. У кожным творы Час паўстае

масштабна і канкрэтна. Такім яго робіць не проста вобраз чалавека, які праходзшць скрозь усе эпохі, а вобраз менавіта сучасніка, суайчынніка, усхваляванага падзеямі ў грамадстве. У жыццёлюбівыя інтанацыі твораў Чарнобыль дадае смутак, горыч, аўтарскую боль і асаблівую вастрыню.

Цалкам гэта кампазіцыя мае публіцыстычны характар, але яна не для газеты-аднадзёнкі. Філасафічнае пераплецённе графікі і вершаў бясконцае, як бясконцае само жыццё, як бязмежны патэнцыял аўтара, рамантыка і рэаліста.

Кожнага хто ведае члена Саюза мастакоў Беларусі гамельчаніна Генадзя Васільевіча Говара, здзіўляе дыяпазон яго творчасці: жывапіс, акварэлі, пастэлі, малюнкі, афорты, экслібрысы, карыкатуры, плакаты... Разнастайныя па тэма-тыцы, гэтыя работы не толькі даюць эстэтычнае задавальненне, але і ўзбагачаюць свежым светапазнаннем, запальваюць уяўленне, заахвочваюць д у м а ц ь.

Шматгранная дзейнасць дыктуе напружаны жыццёвы рытм. Захоплены ім Генадзь Говар усе праблемы ўспрымае дзелавіта, без надрыву, не губляючы ўнутранага спакою. Такім можа быць толькі чалавек, які ўпэўнены ў сваіх сілах, у здзяйсненні сваіх планаў. Які даражыць кожным імгненнем жыцця і ўсей сваей творчасцю заклікае і нас да гэтага.

Прыпынімся. Разгледзім. Прачытаем. Задумаемся.

Алег Ананьеў

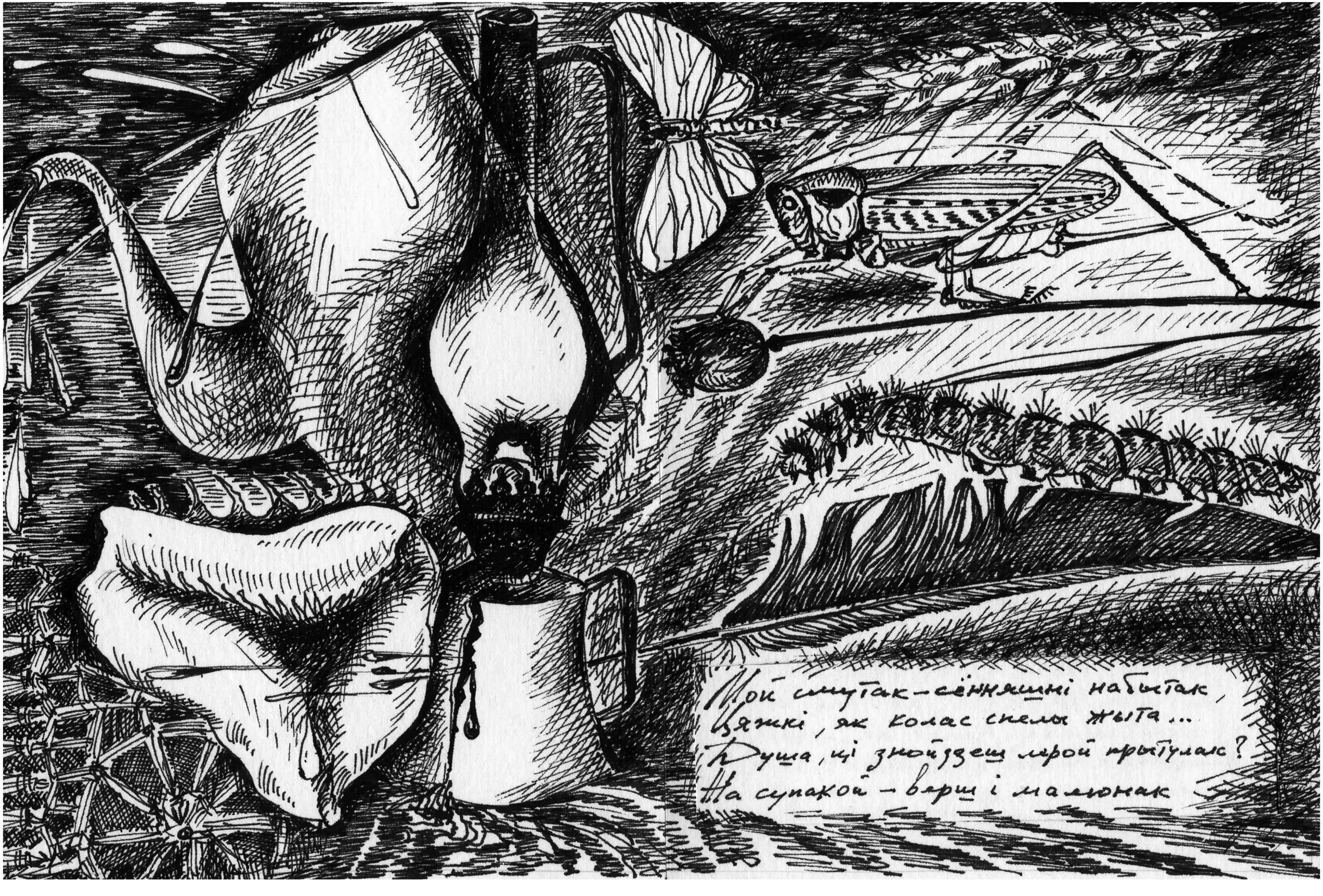
Мой смутак – сённяшні набытак,
Цяжкі, як колас спелы жыта...
Душа, ці знойдзеш мрой прытулак?
На сумакой – верш і малюнак

* * *

Недасягальнасць мэты прадказальна,
І згуба часу ўжо недаравальна.
Натхняе, вабіць і карціць...
Задуму ўраз ажыццявіць.

* * *

Талент цягнецца бляскам да таленга,
Чым адлегласць бліжэй, тым ярчэй,
Зіхацяць, нібы промні дыямента,
І становіцца людзям віднеей...

* * *

Якое гэта захапленне !
Жыцця шчаслівыя імгненні
У фарбах, словах перадаць,
Сваім імпэтам зараджаць…

* * *

Словы забытыя поўняцца сэнсам.,
Продкаў маўклівых пульсіруюць гены,
Вершам узнёслым сам-насам ліецца,
Дух мой раскуты, ад шор непісьменны…

* * *

Паэтаў шмат, а слоў усім хапае,
І двух аднолькавых паэтаў не бывае.
Як не бывае падабенства золкаў,
У кожнага паэта – свая зорка.

* * *

Мае абпаленыя крылы
Яшчэ трымаюць. Наш абшар
Такі журботны і панылы,
Спаліў чарнобыльскі ліхтар...

Мастак узнёсла, як набытак,
На палатне зрабіў адбітак.
Але канец – заўжды пачатак,
Натхнення новага глыток...

* * *

Рух повальны і погляд уважлівы,
Нібы рысь выбірае ахвяру ...
На паперы алоўкам развважлівым
Занатоўваю думкі і мары...

* * *

Натхненне з белым палатном
Зрабіла цуд. Гарыць вясёлка.
І травы, кветкі, матылі –
Усё зіхаціць у промнях золка.

* * *

Такія розныя – Паэт і Хлебароб,
А вынік, як ні дзіўна, у іх адзін,
Без добрай песні й хлеб не люб,
Без хлеба ж песня, як палын...

* * *

Яшчэ не страчана цікаўнасць,
Хоць марна страціў часу шмат,
І не такая ўжо рухавасць,
І чым далей, тым болей страт...

* * *

Па кропельцы зліваюцца пратокі,
Па каліўцу складаюцца стагі,
Па зернейку збіраюцца хлябы,
Па літарцы з'яўляюцца паэты...

* * *

Неверагодная актыўнасць.
Як на апошняй стомятроуцы.
Чарнобля радыеактыўнасць
Мяне прыспешвае паспець...

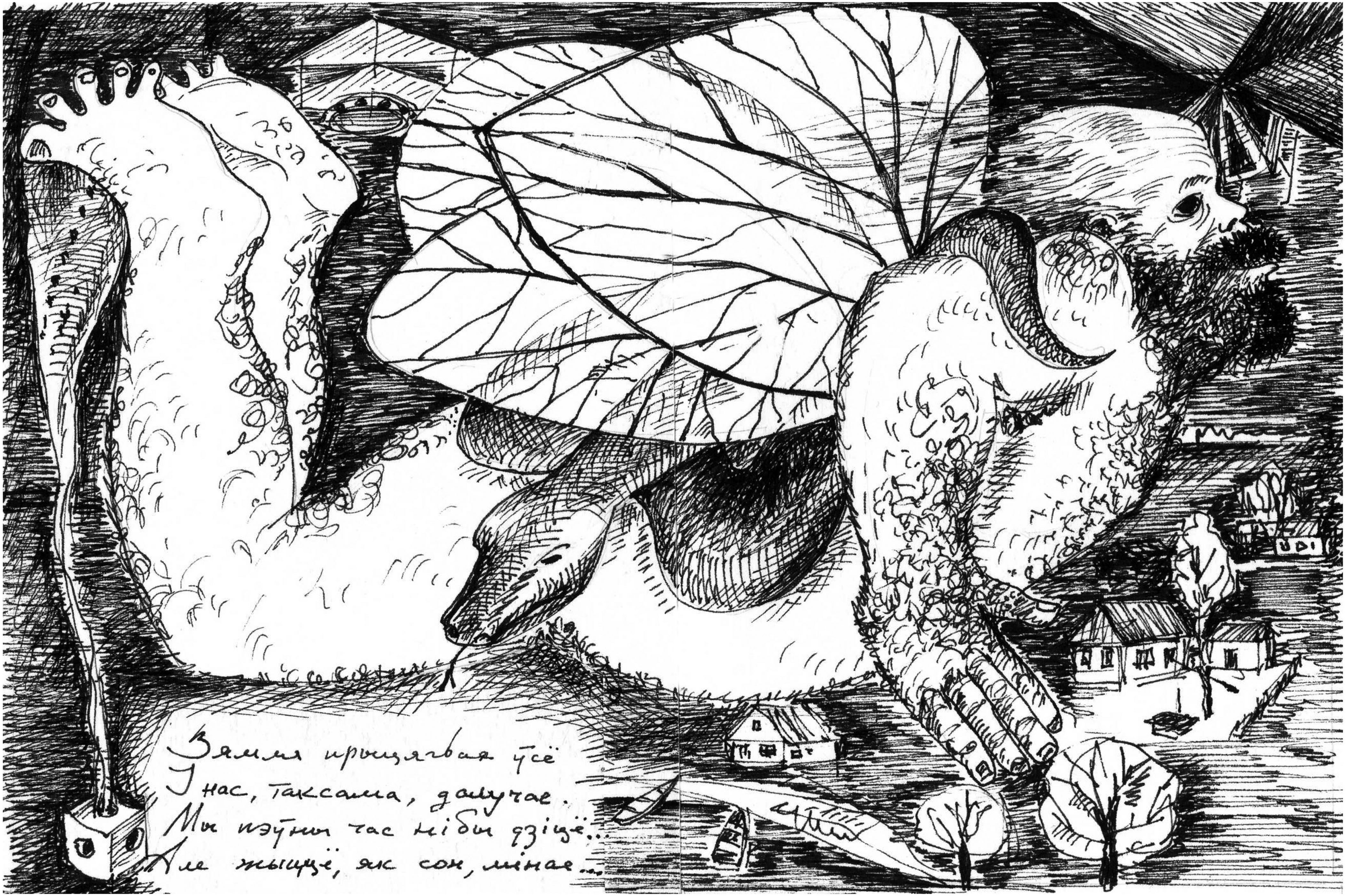
Зямля прыцягвая ўсё
І нас, таксама, далучае.
Мы пэўны час нібы дзіцё...
Але жыццё, як сон, мінае...

* * *

Палёта стан адчуць магчыма
У каханні, мроях -летуценнях,
Калі здзіўляе свет Айчына,
У сваіх уздымах і падзеннях...

* * *

Ад адзіноты лечыць талака,
Ад раздражнення гурту – адзінота.
Жыццё людское плынню, як рака,
Да стромы лашчыцца і да балота...

* * *

Ісці да запаветнай мэты ?
Сцяжынай вузкай ? Бальшаком ?
Наўкол, як цені, сілуэты,
Хто наўцянькі ... Хто напралом...

* * *

Яно, вядома, і цікава
У цемры бавіцца рухава,
Але такі антаганізм
Ушчэнт знішчае рэалізм…

* * *

А хто там ідзе ?. . Без адказу пытанне ...
А што з намі будзе ?. . Мы будзем заўжды.
Як тое пытанне –
«А хто там ідзе ?...»

* * *

Будучыня – гэта меркаванне,
Сённяшнім жыццём ахвяраванне.
Што наканавана – тое будзе ...
Як ні мяркуй , як ні плануй ...

Добра там, дзе нас няма.
Не віхурыць там зіма.
Увесь час красуе лета...
Мо таму, што нас няма?...

* * *

Почка трэсне – і лісцік на волю,
Зелянінай сваёй уварвецца,
Затрапеча за лепшую долю,
Абзалоціцца і абарвецца...

* * *

У крыніцу не носяць вадзіцу
І дабра ад добра не шукаюць.
Ты трымай лепей моцна сініцу,
Журавы ў сінім небе лятаюць...

* * *

Мутарна жвavаму марыць,
Марна ўзнёсламу блазіць.
Кожны сваё заўважыць,
Зробіць свае лепш за іншых...

* * *

Да разуму мана не ліпне,
Хлусня абыдзе інтэлект,
І путы зблытаўшы ўшчэнт,
Сама стыножыцца і знікне..

* * *

Жыццё – імгненне, больш нічога,
Яно нам дадзена ад Бога.,
І след халодны ці гарачы
Пакіне кожны на Зямлі...

* * *

Час застаецца, Час бясконцы,
Ён не праходзіць, не цячэ,
Праходзім мы праз промні сонца,
І ўжо не вернемся яшчэ...

Капыт, як кіпцюр, не завострыш,
І кіпцюр, як капыт, не затупіш.
Ад травы траваядны залежны.
Ад яго, адпаведна, драпежны...

* * *

Па – воўчы выць з ваўкамі ў зграі,
Бляяць баранам у атары,
Але не блытай, бо ў зграі,
Бляяць не трэба – трэба выць...

* * *

Які пагляд – такі і накірунак,
У кожнага ёсць свой шляхоў карунак,
Прасочыць Час уважліва малюнак,
І вызначыць, хто правы, а хто не...

* * *

Мы адчуваем штохвіліы,
Свой лёс жабрача - вераб'іны,
І колер жыцця нейкі шэры.
Навокал брамы, краты, дзверы...

* * *

Хто б мог дбаць аб той парусе,
Што адбылася ў хаўрусе ?..
І не спіць, не есць хаўрус,
Здзервянеўшы без прымус...

* * *

Будзе так, як заўсёды,
Будзе так, як заўжды,
Будзе хлеб смачней мёду,
Гора – лепш за бяды...

* * *

Зноў па бойнішчы рана - ралля,
Зноў тасуецца ўлад іерархія…
«Гэта наша спрадвеку зямля,
Гэта наша з тобой біяграфія!..»

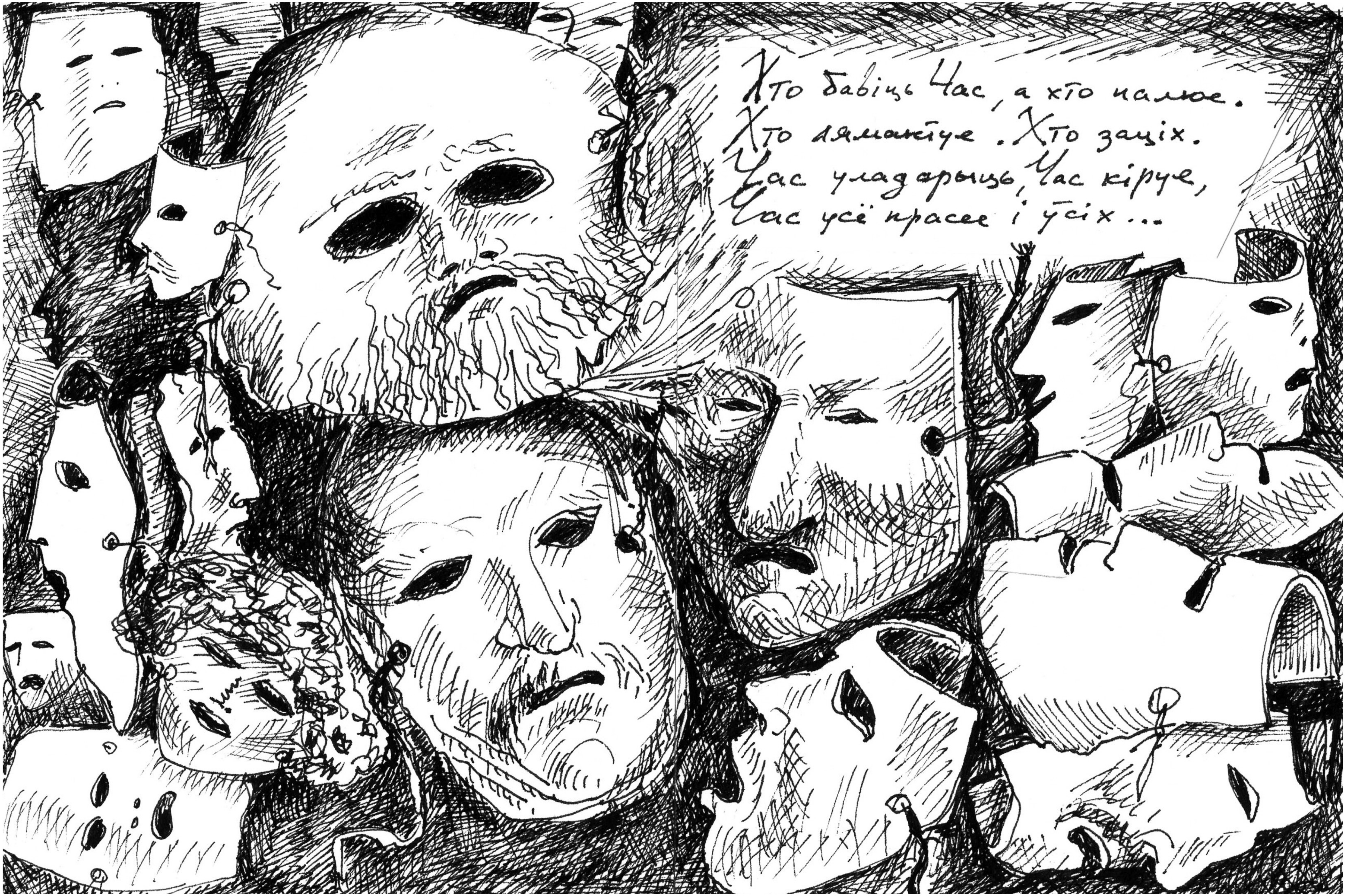
Хто бавіць Час, а хто палюе.
Хто дямантуе. Хто заціх.
Час уладарыць, Час кіруе,
Час усё прасее і ўсіх...

* * *

Наш лёс журботны, партызанскі,
Маўклівы, ціхі, гаспадарскі –
На бойнішчы араць ды сеяць,
І зноў маркотна летуценіць...

* * *

Вясной, як заўсёды, заплачуць бярозы,
У шклянкі нальюць іх крыштальныя слёзы,
Ці памяць -гаркота?.. Ці слодыч вясны?..
Чарнобыля рэха – кактэйль ледзяны...

* * *

Па кропельцы разумныя шчыруюць,
І кропель тых хапае на ўсіх.
Яны нябачна душамі кіруюць,
І крок яднаючы, і ўздых...

* * *

Памежнікі між продкаў і нашчадкаў,
Мы час не лічым і нататкаў
Мінуўшчыны сівой не вучым,
Што нашай змене мы даручым ?..

* * *

Штогод адліга нам спрыяе,
Усё наноснае змывае
Ільду забруджанага шкло –
Душы сардэчнае цяпло...

* * *

Мы сёння ёсць, а заўтра – невядома...
Ці будзем мы ?.. Ці вернемся дадому ?..
Таму не адкладай магчымага на потым,
Хай пойдзе на карысць душы твоей уздым!

* * *

Думка - верш адаб'ецца па часе,
Пачуццё адгукнецца ў ім рэхам,
Зазіхціць, як прамень, у алмазе
Ці ўсмешкой, ці грэблівым смехам ...

Мастак Генадзь говар нарадзіўся ў Жлобіне. Гэты непаўторны край стаў крыніцай натхнення яго творчасці. Майстра пэндзля, а Генадзь Говар быў прыняты ў Саюз мастакоў у 80-я гады, адчуў, што яму ёсць яшчэ нешта сказаць людзям не толькі фарбамі, але і паэтычным радком. І тады нарадзілся вершы, якія ён і выносіць на Ваш суд, дарагія чытачы. Жыве мастак і паэт Генадзь Говар у Гомелі.

Издательско-полиграфическое предприятие "Техническая книга",
247210, г. Жлобин, ул. Урицкого, 62.